

confugiens; ita, & quoad bona, ut etiam probatur in d. c. *Sicut*. 17. q. 4. ibi (aut personam hominis, vel bona ejus inde subtraxerit,) & in c. *Quisquis*, ibi: (aliquid inde eripiendo, vel auferendo:) neque enim immunitas fuit ecclesie concessa intuitu personae confugiens, sed ob honorem, & reverentiam qua ipsi Deo, atque ejus ecclesie debetur, ut per Vasquez de success. *creat. lib. 3. §. 22. limitat.* 17. n. 55. Remig. de *Immun. eccles. n. 2.* & probatur in d. c. 2. de *Immun. eccles. in c. Reum ad ecclesiam, & in cap. Si quis il. 4. 17. q. 4. atque ex eis censet Remig. & bene iudices, vel officiales arma in ecclesia perquirentes incidere in poenas violentium Ecclesie immunitatem.*

42 Ad tertiam quaestionem videtur similiter respondendum familiam Episcopi quovis genere armorum imponere uti posse, perinde ac familiam Curiae secularis. Nam lex civilis prohibens generaliter usum armorum, ut c. *Ut armorum usus*, lib. 1. & in *tubr. de Fabri, ord. lib. & in Anrb. de arma, §. Si autem*, non comprehendit familiam Episcopi, ut scripsit Bald. in l. 3. §. *At enim ff. De offic. pref. Vigili*, ubi ex textu illo, Nota (inquit) officiales communes posse & debere portare arma: & idem puro de familia Episcopi cum ipse habeat imperium in sua diocesi: & sequuntur Martil. in *pract. crimin. in ver. Pro complemento*, n. 5. Socin. *reg. 30. in 1. Fall Barbat. de Cardin. legat. qu. 5. n. 17. Amad. de Syndic. n. 92.* ubi propterea reprehendit quemdam iudicem, qui iussit capri familiarem Episcopi pro delatione armorum: & Menoch. *de arb. iud. casu 394. numer. 6.*

44 Quae conclusio iisdem fere nititur fundamentis quibus prima quaestionis solutio: nam cum familia Episcopi sit exempta a iurisdictione seculari, ac de foro ecclesie c. *fin.* & ibi omnes notant de offic. *Archid. Dec. in cap. Cum non ab homine*, n. 4. de *iudic. de communi Abb. in c. 2. n. 6. vers. In familia vero Episcopi, de foro competen.* tenetur servare legem Episcopi usum armorum concedentis, non edictum laici prohibentis, ut de clericis supra probavimus.

Neque his obstat quod Episcopus pro executione iustitiae debeat implorare auxilium brachii secularis, c. *Administratores*; & cap. *Principes*, 23. q. 5. & quod sicut pro spiritualibus debent Principes recurrere ad ecclesiam, ita in temporalibus debeant Praelati recurrere ad Principes seculares, c. *Cum ad verum, & c. Imperator. 96. dist. nec promissus actibus sunt eorum officia perturbanda. l. Consulta Divalia, Cod. De testam. Pulchre Oidrad. conf. 23. incipien. An Episcopus, per tot. Nam respondetur hoc idem observari inter seculares iudices, ut unus imploret auxilium alterius, ubi vires ipsius non sufficiunt ad exequendum quod sibi incumbit: text. est in l. *Si quis in hoc genus, c. De Episc. & Cler. sed & iudices seculares in subsidium invocant auxilium Ecclesie, ubi per se non possunt suos subditos coercere, ut notat Innocent. in c. Licet ex suscepto, infra de foro compet. Ergo hinc non bene inferitur, ut Ecclesia non habeat potestatem exequendi etiam per suos ministros. Et propterea jura non statuta praecise, ut Episcopus teneatur implorare brachium seculare, sed adiectis verbis si opus fuerit, ut in c. 1. ibi: Et cum opus fuerit publicum**

convocent auxilium de offic. *ordinar. in c. Periculoso, §. ult. vers. invocatosi opus fuerit, & c. De statu. Regular. lib. 6. innovato à Concilio Trid. in cap. 5. sess. 25. de Regular. & saepe alibi. Per quod insinuant esse arbitrium Episcopo ad brachii secularis invocationem confugere cum sibi vires non suppetunt ad iustitiam exequendam: item non obstat quod Ecclesie sit interdicta executio gladii temporalis, cum Petro Dominus dixerit, Convertite gladium tuum in locum suum, ut legitur & notatur in c. *Novus, de iudic. & in summa 23. q. 8. & arma clericorum sint lacrymae & orationes, c. Convenit, ead. cau. & quest.**

Respondetur enim ecclesiam non habere gladium materiale ad mortem alicui inferendam, vel membri mutilationem. Et in hunc sensum accipienda sunt iura in contrarium adducta, ut plenè notatur in cap. *Cum non ab homine, de iudic. & in c. Novimus, de verb. signif. At secus est ad exequendam iustitiam sibi incumbentem, ut patet ex Clem. 2. §. *fin. de haer. ubi tribuitur facultas Inquisitoribus haereticæ pravitatis, ut possint armatos officiales habere. Ex quo innuitur penes ecclesiam esse hanc potestatem utendi officialibus armatis in criminibus ad suum forum pertinentibus, alioquin non potuissent Inquisitoribus concedere. Ad hoc Extravag. *Unam Sanctam, de major & obed. Atque ita contrarias oppositiones Abbatis in d. cap. Significasti, de off. delegat. diluit Gundisal Villadiego de haer. q. 1. n. 16. adiciens sic observare communem usum.***

Adde quod ex decreto Concilii Trident. in c. 3. sess. 25. Episcopus antequam utatur gladio excommunicationis, debeat ad executionem realem vel personalem etiam contra laicos procedere per suos proprios, vel alienos executores. Quod necessario supponitur uti posse officialibus armatis, cum personatum districtio vix, ac ne vix quidem fieri possit sine ministerio armorum.

Neque vero hac in re videtur hodie subesse ulla difficultas: nam etsi olim esset opinio ab aliquibus controvertita in d. c. *Cum non ab homine, de iudic.* An liceret Episcopis habere familiam armatam, nihilominus S. Congregatio Episcoporum, iam saepius probavit sententiam Episcopis faventem veluti gravioribus auctoritatibus, & solidioribus rationibus munitam; censuitque Episcopum non solum posse, sed debere etiam habere familiam armatam immunitate ecclesiastica gaudentem. Idemque respondit S. Congreg. Concilii ab Episcopo Serano consulta sub die 23. Novembris 1613. Quamobrem non videtur amplius dubitandum quominus possit Episcopus usum armorum cuiusvis generis suis officialibus pro executione iustitiae concedere ad instar Principis secularis.

Praesertim vero quia eandem sententiam in fortioribus terminis, id est in familiaribus Episcopi, etiam non necessariis pro executione iustitiae hoc ipso tempore probavit Curia in memorabili casu Republicae Lucanae: nam vexilliferi, antiani, ministri, & officiales, qui pro tempore existerunt denunciati fuerunt excommunicari ab Episcopo civitatis Castellae communitorio Apollitico in vim specialis facultatis de super habita

habita per litteras in forma Brevis sub die 23. Februarii 1640. Civitas vero cum universo dominio Lucano supposita fuit ecclesiastico interdicto, propterea quod duos familiares Cardinalis Episcopi cum armis deprehensos, & duos ejusdem Cardinalis fratres germanos in depressionem, & violationem ecclesiasticae libertatis carceribus mancipaverint, & eundem Commissarium à S. D. N. Urbano VIII. illuc ablegatum admittere recusaverint, ut in sententia declaratoria sub die 29. Martii, & in alia interdictoria 5. Aprilis 1640. Confer text. in l. 1. §. *sed & si qua leges, Cod. De veteri iur. enucl. & dicta per Cardin. Zabara. conf. 136. n. 1. vers. Pramitto quod etiam, & per Lap. alleg. 55. n. 3. vers. Ista opinio sequitur Romana Curia.*

DE CONSTITUTIONIBVS

Cap. Ex parte.

S V M M A R I V M.

- 1 Statutum non valet, per quod cultus divinus sine causa diminuitur, etiam si in forma communi à Papa fuerit confirmatum. & n. 3 & 4.
- 2 Præbendarum numerus per constitutionem Canonicoz restringi non potest, si ecclesie redditus non sint diminuti.
- 3 Inhiare quid sit.
- 4 Confirmatio in forma communi, quid operetur.
- 5 Confirmatio subreptitia non convalidat præbendarum suppressionem nullam.
- 6 Præbendarum reductio invalida non impedit vacationem præbende in remanentibus ultra numerum.
- 7 Impetratio beneficii ex taciturnitate suppressionis nulle non redditur subreptitia.
- 8 Præbendarum numerus reduci potest à Canonici auctoritate Episcopi, si ecclesie redditus diminuti sint.
- 9 Fallit si præbende non ab Episcopo, vel Capitulo, sed ab alijs fuerint dotatae. & n. 15. & 29.
- 10 Item fallit si præbendarum numerus fuerit ordinatus, aut confirmatus auctoritate Apollitica. & num. 16.
- 11 Vel iuratus à Canonici. ibid.
- 12 Item fallit si negotia Episcopi, & Capituli sint communia.
- 13 Et quid post Concilium Tridentinum. & n. seqq.
- 14 Præbendarum numerus an, & quando Episcopus possit restringere in vim Concilii Tridentini, & in quibus ius commune fuerit à Concilio alteratum, seu declaratum.
- 15 Præbendas non potest hodie Episcopus suppressere, si illarum tenuitati providere possit per unionem beneficiorum simplicium.
- 16 Præbendas patronatus laicali Episcopus suppressere non potest sine consensu patroni, secus si sint patronatus ecclesiastici.
- 17 Præbendarum numerum Episcopus potest ex causa reducere, sed non teneatur. Nec Metropolitana potest in hoc supplere.
- 18 Abbatis, & alijs inferioribus etiam exemptis, & iurisdictionem quasi Episcopalem habentibus non

- licet præbendas suppressere ex c. 15. sess. 24.
- 19 Nec Capitulo Sede vacante.
- 20 Missas, & Anniversaria, aut elemosynas pauperibus erogandas, an Episcopus ex causa tenuitatis reducere possit de iure communi.
- Et an ex Concilio Tridentino. n. 30.
- 21 Papa solus alterare potest usum illorum, qua per fideles donata sunt, vel restituta.
- 22 Commutatio voluntatis ab inferiori à Principe regulariter fieri non potest.
- 23 Et quid si proventus haereditarii non sufficiant ad onera adimplenda. & n. 25.
- 24 Missarum onera beneficio incumbentia Episcopus reducere non potest.
- 25 Missarum onera beneficio iuncta, an Episcopus moderari possit, si redditus postea diminuti sint. & n. seqq.
- Quid si ejusmodi redditus spectent ad heredem. ibid.
- Et quid si spectent ad beneficiarium. n. 27. & si seqq.
- 26 Onus pro rata minutur retribuitur diminuitur.
- 27 Voluntas testatoris potest ab Episcopo in alium usum commutari, si de iure, vel de facto adimpleri non possit.
- 28 Commutandi ultimas voluntates si qua facultas de iure Episcopo competeat, non est sublata à Concilio Tridentino.
- 30 Anniversaria, & officia defunctorum Episcopus potest reducere ad præscriptum Concilii Tridentini cap. 4. sess. 25.
- 31 Elemosynas pauperibus erogandas Episcopus reducere non potest in vim cap. 4. sess. 25. Concilii Tridentini. & n. seqq.
- 32 Dispensandi facultas ut favorabilis est amplianda, nisi agatur de praedictio tertijs.
- 33 Dispensandi potestas in simplicibus non extenditur ad mixta.
- 34 In Missis, vel Anniversarijs, aut elemosynis reducendis quis ordo servari debeat.

EX PARTE. Non valet statutum, per quod cultus divinus sine causa diminuitur, etiam si in forma communi à Papa fuerit confirmatum. Hoc dicit. Vel specialius. Non possunt Canonici sine causa restringere numerum Canonicoz, seu præbendarum. Dividitur ab Host. in duas partes. Prima ponit factum corrigendum. Secunda correctionem, ibi *Volentes.*

Nota ex decretali duas conclusiones, quarum prima est negativa, videlicet. Statutum Capituli restringens numerum Canonicoz, seu præbendarum non valet, si ecclesie redditus non sint diminuti: & ita hic est casus secundum Abb. Antiq. Panormit. Aretin. & Felin. & notat gl. 2. Innoc. in *prim. in ver. Diminuti*, & communicet Doctores. Cujus conclusionis duplex ratio colligitur ex textu. Prima est, quia hujusmodi statutum procedit ex radice avaritiae: nam ut legitur in c. *fin. de concess. præben. lib. 6.* quanto inter pauciores cuiusvis ecclesie dividuntur proventus, tanto majores fieri possunt singulorum percipientium portiones. Simile in s. *Comm. M. supra cod. Et hanc rationem indicat littera ibi, proprijs commodus inhiantes*; id est cupiditate intendentes secundum gloss. 1. Inhiatio enim est vehemens cupiditas, ut l. 1. c. *De petit. honor. sublat. lib. 10.* Eodem loquendi modo utitur textus

in c. fin. ibi, turpe lucram inhiantes, 20. quast. 3. & in c. Ex parte, in fin. ibi, lucris temporalibus inhiare, infra, de consub. & in l. Per diversas, C. Mandati, ibi, alienis rebus, fortunisque inhiantes, cum simil. ut hic per Dec. nu. 1. Secunda ratio est, quia hoc statutum cedit in diminutionem divini cultus, ut patet ibi, Nolentes divini numinis inveni cultum, sed potius augmentari. Ad idem c. Vasa, cum gloss. in ver. Succrevit, de consecr. dist. 1. Atque ita nisi rationabilis causa subdit, non valet statutum divini cultus diminutum, ut dicitur in Summa hujus textus Jo. Andr. Bald. Bellam. Butr. Card. Anchar. Imol. & Jo. de Anan. ad hoc l. In novis, ff. De consub. Princip. secundum Innoc. hic in prime. & Host. nu. 2. Nec oblat textus in c. ult. de relig. domib. Quoniam illud sic ibi propter honorem ecclesie, ne nimia religionum diversitas confusionem inducat, secundum Jo. Andr. hic num. 8. & Imol. in 2. notab.

4. Proccedit autem hac prima conclusio etiam si statutum restringens numerum Canonicorum fuerit a Sede Apostolica confirmatum in forma communi. De hac enim confirmatione intelligitur hoc capitulum ibi, non obstante confirmatione a nobis oblat, nam talis confirmatio sub communi forma nihil novi tribuit, c. Cum dilecta, §. Nos igitur, de Confirm. util. vel inutili. c. Quia diversitatem, in fine, de concess. preben. & c. Ex parte il primo, de privileg. & tenet hic gloss. in ver. Confirmatione. Host. numer. 6. Jo. Andr. Bald. Butr. Cardin. Anchar. Imola, & Jo. de Anan. omnes in princip. Sed dices; Ad quid igitur hujusmodi confirmatio membranas occupat? Responder Bald. num. 19. dicens: Confirmatio facit de aliquo validius, ut non possit revocari per statuentes; sed de nullo non facit aliquid, nisi Papa apponeret clausulam, non obstat. & ex certa scientia scriberet, vel in contradictorio examine decerneret, ut l. Adoptio ff. De adopt. Et est ratio secundum eum, quia illud, quod non est confirmabile de jure, non presumitur per incuriam confirmatum, ut l. 2. §. Ne quis a Principe, ff. Ne quid in loco publ. l. Meminerint, C. Unde vi, & c. Qualiter, & quando,

5. il primo, de accusat. Potest etiam intelligi hoc cap. de confirmatione subrepticie impetrata, eo quod statuentes mentionem non fecerint de statuto antiquo, nec de relictibus ecclesie non diminutis: talis enim confirmatio non validat prebendarum suppressionem nullam. Arg. c. 2. de rescript. & tenet hic gloss. in ver. Confirmatione. Innoc. in eod. ver. Host. numer. 4. vers. Nec etiam predest. & numer. 7. Jo. Andr. in fine. Butr. numer. 6. & reliqui post eos. Et idem est si non meminerint de assensu Episcopi neglecto, c. Cum consuetudinem, de consuetud. secundum Innoc. & Jo. Andr. loci citatis, & Card. numer. 2. vers.

6. Et de consensu. Et nota hoc statutum non obstant confirmatione sub communi forma impetrata usque adeo esse nullum, ut restrictio numeri non impediat vacationem prebendarum in remanentibus ultra numerum, ut probat littera ibi, prebendas, quia a tempore ultimi statuti invenerunt vacasse in Ecclesia memorata. Et notat Butr. numer. 6. & Bald. numer. 3. qui ex hoc notabiliter infert, ut si quis postultimum statutum restringens numerum impetraverit vocatam fa-

7. Rursum procedit eadem conclusio, si Canon-

ta mentione numeri antiqui, & non novi, valeat impetratio, quia novus numerus non est numerus juris, sed facti, de quo non oportet mentionem facere. Ergo taciturnitas suppressionis invalida subreptionem non inducit, ad hoc c. Non prestat, de regul. jur. lib. 6. & vide bonam glossam in c. Cum nostrum, in ver. Non vacaret, de concess. preben. Rota in antiq. decos. 176. alias 69 de rescript. qua incipit, Nota quod de gratia adversarii, qua nulla est, non teneor in gratia mea facere mentionem, Gemin. conf. 120. numer. 4. vers. Item de jure istius. Felin. plene in c. Ex tenore, numer. 2. & segg post gloss. 1. ibi in fin. de rescr.

8. Secunda conclusio est affirmativa, & colligitur a contrario sensu ex illis verbis, licet ejus non sint diminuti reditus, videlicet, possunt Canonici aliquot prebendas suppressere, casque ad pauciores numerum reducere Episcopi auctoritate, si Ecclesia reditus diminuit sint. Arg. c. Quoniam, infra, de vita, & honest. Cleric. & tenet hic gloss. 1. Host. num. 2. in ver. Diminuti. Card. num. 2. in 1. quast. Abb. & Arcin. ambo in 2. notab. & ita communiter tenent restatur Cardin. in c. Cum accessissent, in 4. quast. supra eod. Nec mirum, quia auctis facultatibus ecclesie augeri potest Canonicoorum numerus auctoritate Episcopi, c. Cum M. & ibi plene notatur, supra, eod. & arg. c. Quanto, de consub. c. In novo, 21. dist. & l. In ecclesiis, C. De Episc. & cler. Ergo eadem auctoritate diminui potest reditus diminutis; quia omnis res per qualemque causam nascitur, per eandem dissolvitur, c. 1. de regul. jur. & l. Nihil tam naturale, ff. eod. & eadem auctoritas, qua requiritur in constitutione actus, requiritur in illius destructione, c. Verbum, de penit. dist. 1. Roman. conf. 65. Visto themate, num. 2. vers. Hoc enim, & conf. 116. Visto, in princ. & sicut in augmento numeri, ita & in illius coarctatione facultates ecclesie sunt consideranda, ut c. 1. & c. Auctoritate, de instr. secundum Host. hic numer. 3. ut idem operetur oppositum, in opposito quod propositum in proposito, l. Si ex toto, ff. De legat. primo, l. 3. §. fin. l. 4. & l. Legata, in fine, ff. De adimen. legat. Non oblat textus in c. fin. de verbob. significat. Nam, ut responder Compotell. & post eum Cardin. in d. c. Cum accessissent, in 4. quastione ibi, voluntarie fuit peccata confirmatio Sedis Apostolice; Et eodem modo responder ad c. Cum olim, de consuetud. Favetur enim utile esse, ut in talibus auctoritas Papae interveniat, & concordat hic Vincentius.

9. Hactamen secunda conclusio procedit, cum modo prebende fuerint dotata ab Episcopo, vel Capitulo. Secus si ab alijs, quia tunc in praejudicium Patroni, qui illas fundavit, vel dotavit, nequeunt Episcopus, & Capitulum illas suppressere, & ad pauciores numerum reducere, ut c. Monasterium, & c. Ratione, & ibi notatur, 16. quast. 7. & tenent Innoc. & Compotell. in c. Cum accessissent, sup. Bellam. ibid. num. 7. vers. Sed numquid Cardin. in 5. quast. & Abb. num. 4. in fin. & nam 5. & Host. hic num. 9. vers. Et hoc est verum. De quo latius dicam infra, nu. 15. & numer. 29.

10. Rursum procedit eadem conclusio, si Canonicoorum numerus fuerit in Ecclesia judicio Episcopi

Episcopi ordinatus juxta textum in l. In Ecclesiis, Cod. De Episc. & cler. Secus si ab initio institutus fuerit, vel postea confirmatus auctoritate Apostolica cum cl. usula decreti irritantis, quia tunc a Canonice auctoritate Episcopi restringi non potest. Arg. c. Cum venissent, de jure, c. 1. & 2. de confirm. util. vel inutili. c. Omnis res, de reg. jur. & l. Nihil tam naturale, ff. eod. Et idem est si numerus fuerit juratus, ut c. Dilato, de preben. & ita intelligitur hanc decretalem Hostien. numer. 2. & 4. Collect. & Bellam. ambo numer. 2. & idem Bellam. in d. c. Cum accessissent, num. 7. vers. Sed numquid, & ibi etiam Card. in 5. quastione, supra, eod. de quo tamen dic plenius, ut ibi scripsi.

11. Demum procedit conclusio praedicta si negotia Episcopi, & Capituli sint divisa: secus si sint communia, quia tunc non potest Capitulum prebendas suppressere, etiam auctoritate Episcopi, ne sit autor in facto proprio, l. Papilius, ff. De autor. tutor. & Clem. Si una, de reb. eccl. non alienan. & tenent hic Host. numer. 4. vers. Item nec auctoritate Episcopi. Henric. Boich post princ. vers. Sed si quare, in d. c. Cum accessissent, numer. 2. vers. Sed si quare, ubi etiam Abb. num. 5. sup. eod. gloss. in d. Clem. Si una, in ver. Mense sua. Quam ibi sequuntur Card. nu. 1. & reliqui omnes, de quo tamen dic ut plene scripsi in c. Expositio, de prob.

12. Sed hodie in his servari debet decretum Concilii Tridentini cap. 15. sess. 24. quo statuitur, ut in ecclesiis cathedralibus, & collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenes sunt prebende simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicoorum gradu, pro loci, & personatum qualitate non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, his unire; vel si hac ratione providi non possit, aliquibus ex ijs suppressis cum patronorum consensu, si de jure patronatus laicorum sint, quantum fructus, & proventus reliquarum prebendarum distributionibus quotidianis applicantur, eas ad pauciores numerum reducere; ita tamen ut tot superent, quae divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesie commodè valeant responderi: non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegijs. Juxta ibi. Ex quo contextu omnino unionis remedio, de quo egi latissime in d. c. Expositio, de prob. Quod spectat ad materiam suppressionis observandum est, jus commune fuisse in multis alteratum, seu declaratum a Concilio. Primum enim Concilium voluit prebendarum suppressionem fieri posse ab Episcopo in cathedralibus, & collegiatis insignibus dumtaxat, ut patet ex princ. d. c. 15. Non autem in non insignibus; quod non reperiebatur cautum de jure communi. Deinde noluit Concilium fieri posse hanc suppressionem in praedictis ecclesijs omnibus; sed in illis tantum, ubi prebende essent frequentes. Quod de jure communi saltem expresse cautum non erat. Unde Episcopus hodie non potest prebendas suppressere, & ad pauciores numerum reducere, nisi tot superent, quae sufficiant ad divinum cultum parandum, & dignitatem Ecclesie conservandam, ut patet in d. c. 15. ibi, frequentes: nec non ibi, ita tamen ut tot superent. Praeterea Concilium voluit licere

Episcopo numerum prebendarum restringere ex causa tenuitatis reditus, non distinguendo an reditus fuerint tenues ab initio, an postea diminuti fuerint: cum tamen jus commune disposuerit in eo tantum casu, in quo reditus ex post facto sint immixti, ut patet in hac decretalem. Similiter jus commune non exigebat, saltem expresse, ut essent tenues nisi prebende, ut hic patet: at ex Concilio oportet ut tales sint non solum fructus prebende, sed etiam distributiones, ut patet in d. cap. 15. ibi, tenues sunt prebende, simul cum distributionibus quotidianis. Quamobrem si solae distributiones essent tenues, deveniendum non esset ad suppressionem, sed Episcopus uti posset remedio cap. 3. sess. 21. ut

14. S. Congregatio declaravit. Insuper jure communi inspecto ubi facultates Ecclesie erant diminuta, poterat Episcopus cum capitulo immediate procedere ad suppressionem prebendarum: sed ex Concilio Episcopus debet primo consultare prebendarum tenuitati per unionem beneficiorum simplicium: atque hoc remedio deficiente, tunc demum configurare potest ad aliud remedium suppressionis prebendarum: illa enim alternativa, vel qua Concilium utitur in d. c. 15. non est electio, sed ordinis, ut clare ostendit conditio illa, quae immediate subsequitur, videlicet si hac ratione providi non possit. Ad hoc c. Metropolitano, & ibi gloss. in ver. Ex prebitero, 63. dist. & quod scripsi in c. Inter cetera, numer.

15. 47. de rescript. Ad hac Concilium in illis verbis, cum patronorum consensu, approbavit opinionem Innocentii, & Compotellani, de qua supra numer. 11. assentientium non posse Episcopum prebendas suppressere si fuerint ab alijs fundatae, vel dotatae: & in sequentibus verbis, si de jure patronatus laicorum sint, eandem opinionem imitavit, seu declaravit procedere in prebendis patronatus laicalis dumtaxat; unde si fuissent dotatae de bonis ecclesiasticis etiam ab alijs quam ab Episcopo, vel Capitulo secundum ea, quae notantur in c. Cum autem, de iurepat. & in cap. Unico, in fine eod. tit. lib. 6. tunc ex decreto Concilii a contrario sensu posset Episcopus concurrentibus requisitis illas suppressere, & ad pauciores numerum reducere, etiam sine consensu patroni ecclesiastici, quod est valde notabile: & vide bonam glossam in c. Cum dilectus, in ver. Quempiam presentare, vers. Sed numquid, de iurepatron.

16. Amplius in derogatione illa, non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegijs, S. Synodus non obtulit suffulit opinionem Hostien. & aliorum, qui dixerunt reductionem numeri prebendarum ab Episcopo, & Capitulo fieri non posse, si ejusmodi numerus fuerit ordinatus ab initio, aut postea confirmatus auctoritate Apostolica. Cum enim talis ordinatio, vel confirmatio nihil sit aliud, quam constitutio, vel privilegium, utique dum Concilium constitutionibus, & privilegijs derogavit, in necessariam consequentiam permisit Episcopis, ut possent ex causa numerum prebendarum restringere, non obstante ordinatione, vel confirmatione Apostolica. Accedit quod cum cathedrales, & collegiatae ecclesiae non erigantur nisi a Sede Apostolica, & in illarum erectione semper consueverit praefixi numerus prebendarum; si Episcopus non possit illarum numerum redu-

17 Educere, provisio Concilii esset supervacua contra textum in *c. Commissa*, de elect. lib. 6. cum simil. Ponderatis quoque illis verbis Concilii, licet Episcopo. S. Congreg. censuit præbendam tenuitatis cathedralis, vel collegiatae insignis posse Episcopum providere, juxta *c. 15. sess. 24.* sed non teneri, nec Metropolitanum in hoc posse supplere. Atque ita reprobavit opinionem Hostien. *b. n. 4.* qui putavit in casu hujus cap. posse haberi recursum non solum ad Papam, sed etiam ad Metropolitanum per *cap. Nullus*, de iure patron. Et approbavit contrariam opinionem Joan. Andr. de qua per Bellam. *b. n. 2. vers. Sed in hoc quod dicit*; quia hic casus non est de his, qui notantur per gloss. in *c. Pastoralis*, de offi. ordin. & per Jo. Monach. in *c. 1. de supplen. neglig. prelat. lib. 6.* Ac deum hæc decretalis cum decidat Canonice non licere præbendas suppressere, quando ecclesie redditus non sunt diminuti; à contrario sensu probat id licere Canonice si redditus imminuti sint. Sed quia mentionem non facit de Episcopo, gloss. 2. Host. *nu. 2.* & Doctores supplent. Episcopi auctoritate, non autem propria. Verum hoc explicite declaravit Cocilium. Unde S. Congreg. censuit Abbatibus, vel Archidiaconis, qui sunt principales dignitates in collegiatis ecclesiis, & ad quoscunque ad ordinarios inferiores pertinet collatio præbendarum, non licere præbendas suppressere in vim *cap. 15. sess. 24.* Sed Episcopo tantum cum consensu Capituli, si modo ipsa Collegiata sit insignis, & serventur alia, de quibus in *c. 15.* Et alius censuit Abbati jurisdictionem quasi episcopalem habenti, etiam si exemptus sit, ac ordinarius ecclesie collegiatae, etiam si in dicta ecclesia concurrant omnia requisita *cap. 15. sess. 24.* non licere Canonice suppressere. Et eodem modo censuit hanc facultatem non competere Capitulo sede vacante.

19 Nunc cum in superioribus firmatum sit licere Episcopo cum consensu Capituli ob reddituum tenuitatem reducere numerum Canonicorum, seu præbendarum; hinc sumpta occasione investigandum est, an similiter ex eadem causa tenuitatis eidem liceat reducere onera Missarum, seu Anniversariorum, aut elemosynæ pauperibus erogandæ. Sæpe enim contingit ut ex testatorum dispositionibus hæredes teneantur per sacerdotes peculiares, Anniversaria pro defunctis, vel Missas quotidianas, seu certis diebus celebrare; & interdum etiam elemosynas pauperibus distribuere, & consimilibus oneribus multoties etiam gravantur in fundationibus beneficiati futuri. Verum quandoque evenire solet ut fructus hereditatis, vel beneficii non sufficiant pro omnibus oneribus à fundatore, seu testatore impositis supportandis. Unde ad locorum Ordinarios per gravatos recurritur, ut opportune provideant, maxime juxta facultatem sibi traditam à Concilio Tridentino *c. 4. sess. 25.*

20 Quamobrem circa prædicta dubitatur primò an Episcopus de jure communi facultatem habeat reducendi, ac moderandi non solum onera Missarum celebrandarum, & Anniversariorum, sed etiam elemosynæ pauperibus erogandæ. Secundo, an id saltem possit auctoritate Concilii Tridentini *cap. 4. sess. 25.* Tertio, quatenus pos-

sit, quo ordine debeat moderationem facere, videlicet an in ipsis Anniversariis, vel Missis quotidianis, seu potius in elemosynis.

21 Ad primum dubium respondetur reductionem, seu moderationem onerum prædictorum, cum respiciat commutationem pie voluntatis, soli Romano Pontifici esse reservatam. Textus est clarus in Clem. *Quia contingit*; & ibi gloss. in *ver. Sedus Apostolica*, de relig. domib. ibi: (Nota per hanc litteram solum Papam alterare posse usum illorum, quæ per fideles dona ta sunt, vel relicta.) Quam glossam sequuntur ibi Card. in *10. notab. & in 2. oppos. numer. 9. & 9. 4. num. 11. Imola num. 16. Abb. num. 3. in ver. Solum Papa*, Vitalin. *numer. 17.* & reliqui omnes. Quod etiam supponit Concilium Tridentinum *cap. 6. sess. 22.* Dispositio enim testatoris ut lex debet servari, *cap. Ultima voluntas*, & ibi gloss. *unic. 13. quasi. 2. §. Disponat in Auth. de imp. quam non potest inferior à Principe tollere*, l. si quis ad declinandam, §. Sin autem, *c. De Episc. & Cler. cap. A nobis*, & ibi *Abb. numer. 4. & Covarr. numer. 7. de testam.* Et hanc sententiam in proposito non obscure probavit Concilium Tridentinum in *d. c. 4. sess. 25.* Dum facultatem reducendi onera Missarum tribuit Episcopo non simpliciter, & absolute, sed in diecesana Synodo: nam hæc reductio, & moderatio de jure Episcopis licuit, utique Concilium, quod emanavit ad ampliandam facultatem Episcoporum, non eam retrinxisset ad tempus Synodi diecesanae. Arg. *l. legata inutiliter*, ff. *De adm. legat. l. Quod favore*, *c. De legib. & c. Quod ob gratiam*, de reg. *jur. lib. 6.* Quod si proventus hereditatis non sufficiant ad implenda omnia onera inuncta, videtur posse inferior à Principe facere dictam moderationem usque ad ea, quæ possunt ex dictis redditibus adimpleri, l. *Legatam mancipio*, ff. *De admistr. rer. ad ver. pertin. & ibi gloss. unica*, quæ adducit concord. *c. Nos quidem*, de testam. & notat Cardin. *ubi supra quasi. 4. & 5.* neque enim hoc casu hæres porrit plus gravari, quam fuerit honoratus. Arg. *l. Imperator*, §. *Cum quidam*, & ibi Bart. ff. *De legat. 2.* Ceterum secus dicendum est quoad onera beneficii in eorum fundatione inuncta, quæ servari mandat Concilium Trid. *sess. 25. cap. 5.* Et merito: nam fundatio, & dotatio illa habet se per modum quasi contractus ultra citroque obligatorii, seu donationis sub modo; quam cum Episcopus admiserit, & provitus dum insisteretur non recusaverit, non potest modo onus detractare. Arg. *d. 1. Imperator*, §. *Enimvero*, imputetque sibi beneficiatus si passus est se ad tenuem ordinari ecclesiam seu beneficium, *c. Conquerente*, & ibi Doctores, de *Cler. non residen.* gloss. in *c. Clericus vicium*, in *ver. Vigiliis*, 91. *dist. Hinc S. Congregatio Concilii censuit non esse concedendum indulgentiam, quod petebatur, reductionis onerum Missarum beneficio incumbentium; tum quia Concilium juncta declaratione ipsius Congregationis non permittit reductionem Missarum, quarum celebratio in fundatione beneficii inuncta fuit; tum quia ex hoc fideles scandalizarentur, & à fundationibus retraherentur; tum quia cessant causæ Concilii, quod non reperiantur, qui tale onus subire velint; cum beneficiati acceptantes beneficia sponte onus etiam susceperint.*

Quod

Quod si à principio erant quidem sufficientes, sed postea imminuti sint, adeo ut non sufficiant ad onera supportanda, tunc in quantum hujusmodi redditus spectant ad hæredem, poterit forte ornari illa moderari, quia videtur hæres institutus ex redditibus ipsis curat hæc & hæc observari; unde sufficit ut adimplenda curet, quæ potest ex erogatione omnium proventuum: nam imminuti redditibus, imminurum dicitur & onus, ex gloss. trita in *l. Planius in gloss. fin. ff. De condit. & demonstr.*

26 At respectu ipsius beneficiati duo casus videntur distinguendi. Primus est respectu elemosynarum, quas ipse beneficiarius tenetur alijs Sacerdotibus erogare pro Missis celebrandis; & hoc primo casu si redditus beneficii sint adeo imminuti, ut non sufficiant ad hujusmodi onera adimplenda, similiter videtur posse ordinarius illa moderari, quia quotiescumque pia voluntas testatoris sive de jure, sive de facto adimpleri non potest, tunc per Episcopum una cum hærede, vel executor potest in alium pium usum commutari: textus est clarus in *cap. Nos quidem*, decret. ubi id notant Innocent. n. 1. in *ver. Per testatorem Host. n. 5. in ver. Et alibi placet*, Jo. Andr. *n. 7. in gloss. Et alibi placet*, Butr. *n. 4. & Abb. n. 6.* Ad idem textus in *d. l. Legatam*, ff. *De admistr. rer. ad ver. pertin.* & in *l. Legatam civitati*, ubi Bart. *n. 2. 3. & 4. prosequitur eandem theoreticam. ff. De usufruct. leg.* Ad quod facit optime decretum Concilii Tridentini *cap. 8. sess. 25.* ubi statuitur ut si hospitalia ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus fuerint instituta, nec in loco ubi sunt dicta hospitalia similes personæ, aut per paucos reperiantur; fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore melior convertantur ab Ordinario cum duobus de Capitulo pro ipsam deligendis; & ita in specie nostra tenent Felin. in *c. Cum accessissent*, n. 19. in *fin. supra eod.* & Roch. de Curie post alios in *trist. de iure par. in ver. Pro eo quod qu. 12.* ubi concludit posse Episcopum reducere onera Missarum beneficio incumbentia, si elemosynæ pro illarum celebratione eroganda sint adeo diminuta, ut ad onera supportanda non sufficiant. Quamobrem si in aliqua ecclesia essent celebranda plures Missæ quotidianæ, & Rector ecclesie hæc ex lege fundationis, sive ex testatoris præscripto teneretur ex redditibus beneficii elemosynas tribuere pro illis celebrandis, si ejusmodi redditus postea diminuti essent, forte beneficiatus non teneretur nisi tot elemosynas erogare, quot caperent fructus beneficii; juxta moderationem episcopi, & non ultra. Etenim cum non teneatur ex bonis patrimonialibus has elemosynas tribuere, sed ex fructibus beneficii tantum; iurique si fructus hujusmodi ad illas non sufficiant; & sic voluntas testatoris, nec de jure, nec de facto adimpleri possit; intrat facultas ordinarii attributa in *d. c. Nos quidem*, & ibi dixi in *4. notab. & conferunt*, quæ de hærede dicta sunt supra, n. 23. & 25. Neque verò hæc facultas competens episcopo de jure communi videtur sublata à Concilio in *c. 4. sess. 25.* Quia cum emanaverit ad ampliandam Episcoporum auctoritatem in hujusmodi reductionibus, non est verisimile ut voluerit illius diminutionem

inducere. Arg. *d. l. Legata inutiliter*, ff. *De admira legat.* cum alijs supracitatis numer. 22. in *fin.*

Decretum verò *cap. 5. ejusdem sess.* quod jubet ut oneribus beneficio incumbentibus non derogetur, recipit declarationem à jure communi, & à *cap. 8. vers. Quod si*, *sess. 25.* ut locum habeat, si onera hujusmodi de jure, vel de facto adimpleri possint, alias secus. Et hanc interpretationem jam pridem videtur admisisse Sac. Congregatio: nam consultata, an facultas commutandi ultimas voluntates de jure communi Episcopo competens censeatur sublata per speciale remedium *cap. 4. sess. 25.* quo cavetur ut Episcopus circa hæc in diecesana Synodo provideat: respondit non esse sublata, si quæ Episcopis de jure communi competeat circa ultimarum voluntatum commutationem.

Secundus casus est respectu Missarum, quas beneficiatus per seipsum celebrare tenetur. Et hoc casu etiam redditus beneficii postea diminuti fuerint, non videtur Episcopus illam facultatem habere illas reducendi, ex gloss. citata in *c. Clericus vicium*, 91. *dist.* quæ hæc reductionem nec Episcopo videtur concedere. Et est ratio, quia cum hoc casu pia voluntas testatoris, vel fundatoris tam de jure, quam de facto pro ipsius beneficiatum impleri possit; non est cur liceat Episcopo illam commutare; sed hæc facultas est soli Papa reservata ex dicta Clem. *Quia contingit*, de relig. domib. ut abundè ostensum est supra. Nec

29 prædictis oblat hæc decretalis cum gloss. in *ver. Diminuti*, & *c. Cum accessissent*, cum sua gloss. in *ver. Confirmata*, supra, eod. Quoniam imminuti redditibus tunc demum possunt præbendæ ad pauciores numerum reduci auctoritate Episcopi, quando illarum numerus fuit ab ipsis ecclesiis, vel ecclesiam ordinantibus, seu gubernantibus institutus, & determinatus, ut in *l. in ecclesiis*, *c. De Episc. & cler. & in Auth. de determinatis*, ff. *De iur. jur. & in c. Cum accessissent*, n. 19. in *fin. supra eod.* & Roch. de Curie post alios in *trist. de iure par. in ver. Pro eo quod qu. 12.* ubi concludit posse Episcopum reducere onera Missarum beneficio incumbentia, si elemosynæ pro illarum celebratione eroganda sint adeo diminuta, ut ad onera supportanda non sufficiant. Quamobrem si in aliqua ecclesia essent celebranda plures Missæ quotidianæ, & Rector ecclesie hæc ex lege fundationis, sive ex testatoris præscripto teneretur ex redditibus beneficii elemosynas tribuere pro illis celebrandis, si ejusmodi redditus postea diminuti essent, forte beneficiatus non teneretur nisi tot elemosynas erogare, quot caperent fructus beneficii; juxta moderationem episcopi, & non ultra. Etenim cum non teneatur ex bonis patrimonialibus has elemosynas tribuere, sed ex fructibus beneficii tantum; iurique si fructus hujusmodi ad illas non sufficiant; & sic voluntas testatoris, nec de jure, nec de facto adimpleri possit; intrat facultas ordinarii attributa in *d. c. Nos quidem*, & ibi dixi in *4. notab. & conferunt*, quæ de hærede dicta sunt supra, n. 23. & 25. Neque verò hæc facultas competens episcopo de jure communi videtur sublata à Concilio in *c. 4. sess. 25.* Quia cum emanaverit ad ampliandam Episcoporum auctoritatem in hujusmodi reductionibus, non est verisimile ut voluerit illius diminutionem

pro defunctis. et in individuo cum Capitulo cathedralis Neapolitane pro tenui elemosyna incumbere onus celebrandi tot anniversaria, ut ad remedium Concilij in d. 4. recurrendum foret. & hanc facultate Archiepiscopi, & non de Anniversariis Sac. Congregatio ad ipsius Capituli consultationem rescripsit Archiepiscopo in hęc verba. (Cum ex libello hoc Capituli illius Cathedralis nomine oblato cognitum esset ab Illustrissimis Cardinalibus, qui sacra Tridentini Concilij decreta interpretantur, dubitari abs te an ejusdem Concilij decretum sessione 25. c. 4. intelligatur etiam de Anniversariis Amplitudinibus significandum censuerunt, decretum predictum in facrorum etiam Anniversariorum reductione locum habere, ut in margine ipsius libelli adscriptum est. Quamobrem Amplitudo tua prefati Canonis auctoritate in casu proposito uti non dubitabit, &c.) 26 Novembrii 1583. Philippus Boncompagnus, Card. S. S. R. C.

Recipit tamen hęc facultas moderandi Missas, & anniversaria duplicem limitationem. Altera est, ut procedat tantummodo in oneribus impositis ante Concilium. Altera ut locum non habeat in obligationibus Missarum, quę impositę sunt Capellis erectis in titulum, ut ex ipsius Sac. Congregationis sententia dixi in d. significatum, n. 15. de preben.

- 31 Verum quoad moderationem elemosynarum pauperibus erogandarum verius videtur ut Concilio nullam facultatem episcopis attributam fuisse: nam quamvis dispensatio prout respicit personam, cui dispensandi facultas conceditur, ut tanquam favorabilis amplianda, ut notat Anton. de Butt. in c. Nisi eum pridem, s. Persona verò, n. 36. de renunc. & Felin. in c. Postulasti, in 4. l. mir. de rescript. tamen hoc cessat quando agitur de præjudicio tertij, ut ibi per Felin. vers. Secundus casus, sicut contingit hoc casu. Item dicta conclusio non ita admittitur ut facultas concessa in uno genere extendatur ad aliud genus, ut per Navarr. in Manuali cap. 12. n. 79. ut similiter hoc casu accederet, si episcopus facultatem sibi concessam quoad moderationem Missarum vellet extendere ad moderationem elemosynarum.
- 33 rum. Accedit ad prædicta communis conclusio Canonistarum, afferentium potestatem dispensandi in simplicibus concessam non extendi ad mixta, Felin. in c. At si clericis, s. De adult. riji, norab. 8. & 9. de judic. & ita Sac. Congregatio censuit ordinarij ex cap. 4. sess. 25. non posse diminuire onus ad testatore impositum hæredibus, ut certis diebus elemosynas erogent.
- 34 Ad tertium dubium cum episcopus, ut prædicti, facultatem non habeat ex Concilio nisi quoad Missas, & Anniversaria; dicendum videtur debere eum moderari Anniversaria potius, quam Missas quotidianas, plus enim iustitiam capiet anima defuncti, si pro elemosyna decem juliorum celebrentur pro ipsa decem Missas per decem sacerdotes, quam si pro eadem fiat unum anniversarium cum interventu viginti, aut plurium sacerdotum, quia suffragium, quod provenit ex virtute sacrificij, & operis operati multum præponderat ei, quod provenit ex virtute

meriti, & operis operantis, c. Verum, de consecr. dist. 2. & est unanimes Theologorum, & Canonistarum sententia, ut scripsi latissime post alios in c. Fraternalitatem, de sepulch. & inde provenit ut præferenda sit hæc solutio, seu satisfactiois conditio, quę ex virtute sacrificij proficitur, cum debito in Purgatorio existentem sit magis utilis. Arg. l. 1. & 3. ff. De solut. Sufragia enim profunt per modum solutionis debiti, ut per D. Thomam in 4. dist. 43. qu. 2. art. 4. qu. 2. ad 1. Quod si Episcopus haberet facultatem moderandi etiam elemosynas pauperibus erogandas, similiter consultus foret ab ea moderationem exordiri, quia ex dicta erogatione defuncti animam minus habebit suffragij, quam si ex eadem elemosyna missa, vel anniversaria celebrentur, c. Non astinemus, c. Anima defunctorum, & c. Tempus, 13. qu. 2. & hoc eadem ratione, de qua in d. l. 1. & l. 3. ff. De solut. et hunc ordinem in reductionibus servandum aliis probavit Sac. Congregatio Concilij. Censuit enim si Redori beneficii ex fundatione incumbat onus celebrandi, & faciendi elemosynas, & ob reditum renuntiatem faciendi sit restrictio ab habente potestatem, potius reducendas esse elemosynas, quam Missas, vel Anniversaria.

DE CONSTITUTIONIBUS

Cap. Quoniam.

S Y M M A R I U M.

- 1 Lex nihil debet obscurum, vel ambiguum continere. Declaratur n. 3. vers. Non eamen intelligat.
- 2 Lex habens plures intellectus allegari non debet ad decisionem causarum.
- 3 Sententia lata contra casum legi, vel statuti de cuius intellectu probabiliter dubitatur, non dicitur continere errorem conceptum.
- 4 Constitutio futura respicit, non præterita nisi in ea de præteritis caveatur.
- 5 Constitutio quid sit, & an illius appellatione veniant declarationes Apostolicæ.
- 6 Congregationis Concilij declarationes an habeant legi auctoritatem, sit ut obligent in utroque foro, & n. seq. usque ad n. 69.
- 7 Congregationis Concilij institutio, & facultates, & n. 35. & seq.
- 8 Congregationis Concilij auctoritas in decretis Tridentini Concilij interpretandis est Apostolica, & facit jus quoad omnes, & n. seq.
- 9 Constitutiones factæ auctoritate Papa censentur Papales, & ab inferioribus revocari non possunt. Declarationes editæ Principi auctoritate habent vim Constitutionum gener. ali. ibid. vers. Es in terminis.
- 10 Declarationes à Congregatione Concilij fieri debent consilio Romano Pontificis, & cur.
- 11 Consultatio Papæ etiam edita in aliquo particulari casu facit jus commune inter omnes. Dubia emergentia in iudiciis Papa referenda sunt ad ipsum Apostolicum ibid.

Ver

- 12 Verbum, d. cernere, necessitatem inducit, & referri potest tam ad novæ legi editionem, quam ad legem jam hæc declarationem.
- 13 Cardinalium auctoritas in dubijs & causis decidendis tam ex veteri, quam ex novo Testamento causam trahit. Intellectus c. Per venerabilem. s. Rationibus, qui fil. sine legit. ibid.
- 14 Declaratio legi ab eo facta qui à Principe auctoritatem habet legem interpretandi essentialiter non differt à lege declarata.
- 15 Declarans non inducit jus novum, sed tantum manifestat quod prius latebat. Enucleare quid sit. ibid. vers. Quod satis confirmant.
- 16 Interpretatio statuti dicitur statutum si sit intrinseca & substantialis, & inseparabilis à statuto, & n. 19.
- 17 Declarare quid sit.
- 18 Verba resolvete, decidere, respondere, quid importent.
- 19 Interpretatio quid sit, & quid differat à declaratione.
- 20 Congregatio Concilij in suis rescriptis frequentius utitur verbo censuræ, & cur.
- 21 Declarationes Congregationis Concilij in sunt Concilio, & obligant in utroque foro ex vi legis declaratae.
- 22 Decreta Apostolica, & Conciliaria obligandi vim habent etiam sub reatu mortalis peccati.
- 23 Qualitates omnes, quę in sunt legi declarata, censentur in esse illius declarationis.
- 24 Baptizati à Calvinistis, sunt verè baptizati, nec sunt iterum baptizandi etiam sub conditione.
- 25 Matrimonium contractum coram Parocho etiam invito, &c. aut ex alia causa vocatos adhibito tamen ad illum actum, aut interdictis, vel non sacerdotem, validum est, & n. seq.
- 27 Procuratio post Concilium Tridentinum non debetur Episcopo visitanti Ecclesias, & loca pia sua civitatis.
- 28 Sacerdos excommunicatus & denuntiatus non potest sacramentaliter absolvere penitentem etiam in articulo mortis.
- 29 Episcopi non possunt absolvere in casibus occultis in Bulla Cene Sedi Apostolica reservatis.
- 30 Item post Bullam Pij V. Nequeunt absolvere Moniales in materia clausuræ secreti delinquentes.
- 31 Episcopi absolventes, ac dispensantes in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, incidunt in Bullam Cene.
- 32 Episcopus non potest dispensare cum vero bigamo ad primam conjugiam, aut beneficia simplicia.
- 33 Ignorantia juris dubij an, & quando excuset.
- 34 Legem Canonice male intelligens non peccat mortaliter, nisi post declarationem eius obscuritatem.
- 35 Congregationis Concilij stylus in dubijs decidendis, & causis expediendis.
- 36 Congregatio Concilij inhibet officialibus Urbis in causis Conciliaribus in quibus habet jurisdictionem privative quoad omnes.
- 37 Congregatio Episcoporum de ijs qua ad interpretationem Concilij pertinent, aut de ipsius Congregationis Concilij decretis cognoscere non potest.
- 38 Stylus in causis Rotabilibus cum dubia emergant ad interpretationem Concilij pertinentia, & n. seq. & n. 72.
- 39 In commissionibus causarum, quando in supplica

tionem non exprimitur articulus certus juris, jubetur addi clausula, Dummodo non agatur de interpretatione decretorum Concilij.

- 40 Citatio parva in declaratione legitur, & quando requiritur.
- 41 Papa dat litteras in forma Brevis & Auditor Camera monitoria pro observatione declarationum Congregationis Concilij, & n. 70.
- 42 Lex ante prohibitionem non ligat.
- 43 Declarationes Congregationis Concilij non requirunt publicationem, & n. seq.
- 44 Declaratio legis etiam obscure, ac dubia publicationem non requirit.
- 45 Declaratio triplex, & proprie fit super dubio. ibid. vers. Et sane.
- Declaratio legis trahitur etiam ad præterita, imò & ad pendentia, & n. 53. & seq.
- 46 Ignorantia declarationum Congregationis Concilij an, & quando excuset, & n. 50.
- 47 Constitutiones Apostolicæ ante illarum publicationem an, & quando ligent ignorantem.
- 48 Lex declarata intelligenda erat iuxta declarationem habentis auctoritatem eam declarandi, etiam antequam declaratio emanasset.
- 49 Ignorantia juris dubij non excusat, quando consilij possunt peritiores.
- 50 Ignorantia juris an, & quando excuset.
- 51 Constitutio nova etiam ante publicationem ligat eos, qui illius habent notitiam.
- 52 Constitutiones Papales non continent tempus, & locum, an valeant.
- In declarationibus Congregationis Concilij non consuevit apponi tempus, neque locus, & cur. ibid. & n. seq.
- 53 Declaratio legis habet vigorem ex tempore legis declaratae.
- 54 Excommunicatus per declarationem amplius non ligatur, cum ab initio ligatus non fuerit.
- 55 Canones Concilij Trid. circa dogmata juris divini sunt declarationes, & ideo non incipiunt obligare à Kal. Maij 1564. Sicut alia decreta reformationis concernentia; sed à divina institutione.
- 56 Declarationes Congregationis Concilij an careant legis auctoritate, eo quod aliquando videantur sibi contraria.
- 57 Episcopi provinciales, nec personæ aliter, nec per Procuratorem tenentur accedere ad Metropolitanam Ecclesiam, non obstante contraria consuetudine etiam immemorabili.
- 58 Concursus non requiritur in parochiali juris patronatus mixti laicorum, & ecclesiasticorum.
- 59 Declarationibus Congregationis Concilij impressis vel manuscriptis sigillo, & subscriptione carentibus an, & que fides sit adhibenda.
- 60 Interpretatio legis quadruplex sit.
- 61 Congregationis Concilij interpretatio non est probabilis tantum, sed necessaria, & n. 63.
- 62 Innocentius IV. Pater juris, & cur.
- 64 Iurisdictiones omnes sunt principaliter apud principem, tanquam apud fontem.
- 65 Congregatio Concilij respondet ad dubia juris; ea vero que factum concernunt rejicit ad iudices ordinarios.
- 66 Declarationes Congregationis Concilij quamvis edantur in aliquo speciali casu, tamen faciunt jus quoad omnes.
- 67 Sententia Principi declaratoria juris habet vim generalis statuti.

P 3

Gen.